

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznauila (inzerati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 6. uri popoldne.

Stev. 22.

V Ljubljani, v četrtek 28. januarija 1892.

Letnik XX.

Vinska carina.

(Govor državnega poslanca g. Robiča v državnem zboru dne 14. januarija 1892.)

(Konec.)

Že 1872. leta se je trtna uš konstatovala v poskuševalnih vinogradih pri Klosterneuburgu in odtod razširjevala se s tako lahkomišljenostjo, kakoršna se, hvala Bogu, le redkokedaj še nahaja.

Sprva so v Klosterneuburgu igrali s trtno ušjo, kakor mačka z mišjo.

Dunajski, peštanski in praški politični listi prinašali so cele članke o trtni uši v Klosterneuburgu in svarili pred nakupovanjem vinskih trt.

„Weinlaube“, glasilo kmetijske šole v Klosterneuburgu, je pa imenovala taka svarila za obreko vanje dobro zavito v ovčjo kožo.

Nerazumljivo in neopravičljivo je to, ko se je že 1872. leta konstatovala trtna uš v Klosterneuburgu, da se je vendar še leta in leta močno tržilo z rezanicami in ukoreninjenimi trtami in se je na milijone trtnih sadik razposlalo na vse strani Avstro Ogerske.

Leta 1875 se je sklenil zakon proti razširjenju trtne uši, ki pa vinstvu ni nič koristil. Nasprotno administrativno izvajanje tega zakona je celo prouzročilo ošten, obžalovanja vreden upor na južnem Štajerskem.

Sledili so zakoni z dne 27. junija 1885, z dne 15. julija 1890, in pa lanski, ki pa niso prinesli vinogradarjem zaželene pomoči.

Sedaj so se nazori že toliko pojasnili, da smo v tem edini: potrebna je prenovitev vinogradov z ameriškimi trtami.

Gospôda moja! V trenutku, ko smo vendar našli in spoznali sredstvo za preustrojenje in obnovljenje vinogradov, more nas vsak čas Italija preplaviti s svojimi vini. (Tako je! na desnici.)

Kdo bode imel sedaj veselje predelavati in obnavljati svoje vinograde?

Pa tudi v vinski trgovini morali bi nastopiti povsem nova pota in odtod prihaja vznemirjenje. (Tako je! na desnici.)

Ker je sedaj vinstvo v takih stiskah, bi se vendar moralo vsestranski z vsemi silami podpirati.

Še pred malo leti se je v Avstro-Ogerski pridelalo kakih 8—9 milijonov hektolitrov vina, dočim se ga je lani pridelalo le 2—2½ milijona hektolitrov. (Tako je! na desnici.)

Vsled teh razmer se je sevêda vino podražilo, to je pa opravičeno in potrebno, kajti drugače se vinstvo ne dá ohraniti pri sedanjih neugodnih razmerah.

Dovolite mi, da še splošno malo izpregovorim o razmerah vinstva v moji domovini na Štajerskem.

Vinstvo na Štajerskem je prestaro in je za velik del, če ne za večji del prebivalstva podlaga obstanka.

Štajerska ima nad 34.000 hektarov vinogradov in od teh jih pride na razmerno gosto naseljeno Spodnje Štajersko 45.000 oral. Jasno je torej, da je vsaj za ta del dežele vinstvo vitalno vprašanje. To pa tembolj, ker se velik del vinogradov zaradi kakovosti zemlje in strme lege ne dá porabiti za druge pridelke.

Tudi ima pri vinstvu več delavcev delo, kakor bi ga imelo, ko bi se kaj družega pridelovalo. Propad vinstva na Štajerskem bi ne uničil popolnoma le posestnikov, naglašam izrecno, ne le posestnikov na kmetih, temveč tudi mnogih posestnikov v mestih (Poslanec dr. Gregorec: To naj si zapomnita celjski in mariborski poslanec!), temveč bi tudi mnogoštevilne vinarске družine ne imele s čim živeti.

Že pred 70 leti je nepozaben dobrotnik zelene Štajerske, nadvojvoda Ivan izrekel, da je blagostanje Štajerske odvisno v prvi vrsti od vinstva. S svojim jasnim razumom in praktično razsodnostjo se je desetletja prizadeval, da povzdigne vinstvo.

Na Pohorju in v Lambahu pri Mariboru je dal napraviti vzgledne vinograde. Njegova prizade-

vanja so imela sijajen vspeh. Štajersko vino je pridobilo veljavo na svetovnem trgovišču.

Nadvojvoda Ivan sam govori na neki spominski plošči o blagoslovu, katerega je prineslo vinstvo Štajerski. Ta se glasi:

„Ko sta dne 16. junija 1830 Franc I., naš cesar in gospod, in njegova presvetla soproga Karolina Avgusta, naša ljubljena cesarska dvojica, to svojo bišo osrečila s svojo navzočnostjo in ogledovala blagoslovljene vinograde zveste Štajerske, postavil sem jaz, Ivan, nadvojvoda avstrijski, ta kamen v večju spomin.“

Gospôda moja! Tega blagoslova že 20 let ni.

Dolgotrajajoče slabe letine, čezmerno obdačenje vinogradov pri poslednji ravnavi zemljiškega davka, razne trtne bolezni, strašne toče vsled iztrebljenja gozdov in naposled trtna uš pripravila so do tega, da se sedaj posestvo vinograda smatra za breme in nesrečo, da je veselje in zadovoljnost zamenila žalost in obupnost.

In vendar, gospôda moja, na Štajerskem ne moremo opustiti gojenja vinske trte, kajti to bi se reklo prezirati glavni pogoj blagostanja naše dežele. Ker ima trgovinska pogodba mej Avstro Ogersko in Italijo določbo, ki naravnost nasprotuje interesom mojega volilnega okraja, pa tudi interesom Štajerske, ter proti vsemu avstrijskemu vinstvu, ne morem pritrđiti omenjeni pogodbi. Glasoval bodem proti njej iz gospodarskih uzrokov. (Odobranje in ploskanje na desnici.)

Pasivna opozicija na Ogerskem.

Kakor je znano, ne bodo se udeležili bodočih volitev na Ogerskem niti Slovaki, niti Srbi, niti Rumuni, ampak ostanejo v pasivni opoziciji. Tako je skleneno na njihovih shodih. Eni in drugi so prepričani, da pri sedanjih okolišnih ni mogoče z narodnimi kandidati nikjer prodreti. Strašni pritisek od vlade, katera more vsakega opozicijskega za tretji, krivični previsoki census za vse volilne kraje

LISTEK.

Brundislav Neslán.

Spisal Janko Komár.

Pred silnim Atilom tresla se je cela Evropa, pred starim Sulejmanom trepetal je cesarski Dunaj, malemu Napoleončku klanjal se je ves stari svet, a Brundislava Neslánega bali so se vsi — vredniki.

In kaj je bil Brundislav Neslán, da so se ga vredniki tako bali?

Brundislav Neslán, gospôda moja, bil vam je pesnik nevenljivih pesmij, pisatelj pripovedek in pripovedic, pozoren opazovatelj vseh važnejših pojavov na slovenskem književnem polju, kratko malo, Brundislav Neslán bil je književnik v najbolj obširnem pomenu te lepe besede.

Stoletja prinašajo raznim narodom zdaj te, zdaj óne darove, druga polovica devetnajstega stoletja osrečila je nas Slovence z Brundislavom Neslanim.

Ne bodem preiskoval s temnim zagrinjalom prikritih prvih let tega našega velikana, dasi sem osvedočen, da je že ondaj, ko je trgal svoje zakrpane hlače po lesenih klopéh domače šole, verižil in pisal stike, nè, počel bodem precej z onim srečnim časom, ko je počel prvokrat osrečevati gospoda

vrednika s težkimi pošiljtvami vročih, strašansko zatelebanih pesmij.

Bilo je to po mojem skromnem mnenju že v četrtem gimnazijskem razredu; petega, če me spomin ne moti, ni niti videl naš velikán. Čemu tudi, da si ubija še nadalje svojo modro glavico z mrtvimi logaritmi, ali pa s kljukavimi grškimi črkami (kakovo revše je Homer s svojimi dosadnimi bojevi in potovanji, je Brundislav Neslán že davno vedel), on, katerega so zadobile modrice in katerega je ogrevalo nebeško solnce poezije?

Torej že takrat je počelo njegovo pošiljevanje raznim vrednikom. Prozajični ljudje ti vredniki! Nikakor niso znali ceniti lepih sposobnostij mladega ljubljence modric, in še le na večkratno opominjevanje in rotnje zagledala je beli svet katera krilata pesenca Brundislava Neslánega.

Res je bila ona v povse drugačni obleki in tako spremenjena, da bi jo težko spoznal sam njen oče, da niso bile pod njo velike črke: Brundislav Neslán.

Hudoval se je pesnik ne malo na „brezobzirnost“ vrednikov, in le pogled na svoje ime, katero se je lesketalo pod pesenco, ublažil je nekoliko njegovo pravično jezo.

Vendar si ni mogel kaj, da ne bi ob novi po-

šiljtví ostro zaukazal gospodom vrednikom, da v bodoče nespremenjene natisnejo njegove pesence, češ, da on zná, kar piše.

Vendar čudni ljudje, gospodje vredniki! Ne vém, če je bil povod ravno to odločno zahtevanje, ali kaj drugega, to je istina, da je odslej zamán pričakoval Brundislav Neslán svojega imena in svojih pesenc v naših časopisih.

Morda mislite, da je bil odslej mir? Kaj še! Znal je naš Brundislav, da ni on kar si bodi, pisaril je še nadalje gospodom vrednikom, a ko niso ničesar pomagala prijazna pisma, pokazal je tudi on svoje bodalo.

Pisal je vredniku pismo, v katerem je ostro obsodil in oštel vrednika in njegov list, tako, da si ni znal vrednik drugače pomagati, kakor da je nedolžnega Neslánega krepko zavrnil v listnici vredništva. Pa, da takemu človeku, kateri ne umé ceniti tujega prepričanja, pošilja svoje proizvode Brundislav Neslán? Ne, njegova plemenita duša ni mogla tega prenašati, umaknil se je naš Brundislav lažnjivemu svetu in njegovi slavi, in kakor svetli meteor, kateri razsvetli za nekoliko trenutkov temno noč, potem se pa zgubi v brezmejnem obzorju, tako se je tudi on pokazal in se zopet zgubil s književnega polja slovenskega. Ubogi Slovenci!

„pri Gambriou“. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za ude 30 kr., za neude 50 kr. Za rodbine (3 osebe) udov 60 kr., neudov 1 gld. — Vspored: 1. Godba. 2. Pozdrav predsednikov. 3. A. Foerster-Pagliaruzzi: „Ljubica“, mešan zbor. 4. Zajc: Potpourri: „Nikola Šubić-Zrinski“, tamburaški zbor. 5. Slavnostni govor. 6. Dr. B. Ipavic-Prešern: „Zapuščena“, četverspev. 7. Haydn: „G-dur“, kvartet na lok. 8. „Rasti, rasti rožmarin“, ženski zbor. 9. Godba. 10. A. Nedvč: „Ne skrivaj ljubezni“, četverspev. 11. Dr. B. Ipavic-Švat: „Mrak“, tamburaški zbor. 12. Dr. G. Ipavic: „Slovenec sem“, mešan zbor z ženskim in moškim četverspevom. — Prosta zabava. — Pri zabavi gode oktet marijorske železniške godbe.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico) ima dne 2. februvarija t. l. svoj peti letni občni zbor na Bernci. Po končanem zboru bode beseda s poučnimi in šaljivimi govori, petjem itd. Predstavljala se bode tudi igra „Svoji k svojim“.

(Senožeški pevci) vabijo na veselico z blagovoljnim sodelovanjem tamburaškega zbora tržaškega v nedeljo, dne 7. februvarija t. l., v gostilni „pri Mušiču“ v Senožečah. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina je: za osebo 50 kr., za obitelj 1 gld., k plesu 50 kr. Čisti prebitek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. — Vspored: 1. Nedvč: „Zvezna“, pesem. 2. * * * „Venec slov. narodnih pesnij“, udara tamburaški zbor. 3. * * * „Slovenec sem“, pesem. 4. Zabukovec: „Domači prepiri“, veseloigra v enem dejanju. 5. Hajdrih: „Jadransko morje“, pesem. 6. Vjek. Klaič: „Svrtačanje“, udara tamburaški zbor. 7. Hajdrih: „Lahko noč“, pesem. 8. Tombola. 9. Pies.

(Samomor.) V Judenburgu na Štajerskem se je minoli teden pri klobučarju Andr. Langu poslujoči, 53 let stari klobučarski pomočnik Miha Kerstein, doma iz Rateč na Krausjem, obesil na hlačenem jermeau v delavnici svojega mojstra iz neznanih vzrokov.

Telegrami.

Doberla Vas (na Koroškem), 28. januarija. Pri občinski volitvi v Doberli Vasi v drugem in tretjem razredu Slovenci zmagali sijajno!

Dunaj, 28. januarija. Poslanci v državnem zboru so poročilo o rojstvu hčerke nadvojvodinje Marije Valerije pozdravili s trikratnimi slava-klici. Mati in otrok se primerno dobro počutita.

Tuji.

26. januarija.

Pri **Maliču**: Schlager, operna pevkinja; Hönigstein; Tschelnitz, Glück, trgovec; Makso Glück, Berger, potovalca, z Dunaja. — Tamiker iz Grada. — Erhave s soprogo iz Ribnice. — Lunaček iz Travnika. — Schneider, zasebni uradnik, iz Topuske. — Hartung, trgovec, iz Dun. Novega Mesta.

Pri **Stonu**: Weiss, potovalec; Wenzl, Braun, trgovec, z Dunaja. — Berner, potovalec; Wallowisch, tajnik, iz Grada. — Antonitsch iz Borovelj. — Saušin, zasebnik, iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Schwabl, kontrolorjeva soproga, iz Trsta. — Jerman, višjega nadzornika soproga, s Krškega.

Pri **avstrijskem caru**: Suchar in Šinkovic z Dunaja. Pri **bavarskem dvoru**: Khun, potovalec, iz Grada. Pri **Virantu**: Illovar, zasebnik, iz Litije. — Dergon iz Semiča.

Umrli so:

25. januarija. Martin Ribarič, posestnik, 53 let, Kravja dolina 11, demencia progressiva. — Marija Vovk, tesarjeva žena, 64 let, Špitalske ulice 9, emphysema pulm. — Jožef Korčič, redar, 50 let, Hrenove ulice 20, jetika.

26. januarija. Elizabeta Vornkeller, mestna uboga, 86 let, Karlovska cesta 7, emphysema pulm. — Ferdinand Rudolf, usnarjev sin, 10 mesecev, sv. Petra cesta 70 božjast. — Matija Jelenič, krojač, 64 let, Gradišče 3, jetika.

V bolnišnici:

24. januarija. Andrej Suša, posestnikov sin, 14 let, sarcomatosis.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v višini
		razkornost v mm	termometra po Celsiusu			
27	7. u. zjut.	739.1	-8.4	sl. szpad	megla	0.00
	2. u. pop.	737.7	-0.4	"	jasno	
	9. u. zveč.	737.6	-2.6	"	oblačno	
Srednja temperatura		-3.8°, za 2.4° nad normalom.				

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Križev pot

z ličnim okvirom vred. 90 cm. visok, popolno izgotovljen, je na prodaj za nizko ceno.

65 goldinarjev,

dalje ima v zalogi dostojno, lično izvršena

misijonska sv. Razpela ali kipe

v velikosti 2½ čevlja do 5 čevljev, in je prodaja po nastopni nizki ceni: velikost 2½ čevlja gld. 12.—, 3 čevlje gld. 20.—, 4 čevlje gld. 38.—, 5 čevljev gld. 48.—.

FR. TOMAN,

podobar in pozlatar v Ljubljani,

sv. Petra cesta št. 4. 62 6-4

Naznanilo.

Hranilno in posojilno društvo v Ptuji

ima

občni zbor za l. 1891

dne 1. februvarija 1892 ob 10. uri dopoldne

v društvenih prostorih

po sledečem dnevnem redu:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorništva in nasvet gledé računov in porabe čistega dobička.
3. Volitev ravnateljstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Razni nasveti.

Ako bi 1. februvarija o 10. uri dopoldne ne prišlo zadostno število zadružnikov, sklicje se po § 40. dr. pr. tisti dan ob 11. uri dopoldne z tistim dnevnim redom drugi občni zbor, kateri sme brezpogojno sklepati.

Na deležbo vabi uljudno

69 2-2 **Ravnateljstvo.**

V Ptuji, dne 22. januarija 1892.

!Svoji k svojim!

Priznано najboljšje in najcenejšje

čebelno-voščene sveče

priporoča

Oroslav Dolenc
v Ljubljani.

8 (10-9)

!Svoji k svojim!

Velečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom priporočam podpisana svojo izborno zalogo mnogovrstnega blaga za vsakoršno

cerkveno obleko

dalje krasno in trpežno izdelane

mašne plašče, pluvijale dimmatike, in bandera, zastave, baldahine in banderčke pred sv. R. Telesom.

Razno blago za cerkveno perilo istotako že izgotovljeno, kakor: **albe, koretije, korporale** in raznovrstne **rutice** imam vedno v velikih izborih v zalogi.

Naročila na **vezenje** izvršujem točno ter preskrbim **zameno, popravo** in **prenovljenje** starega cerkvenega orodja.

V zalogi imam tudi **pasarske cerkvene izdelke**, n. pr.:

monštrance, svetilnice, križe, svečnike, kelihe, léstence itd.

ter izvršim naročila pošteno, točno in primerno mogoče nizkej ceni.

Velespoštovanjem

Ana Hofbauer v Ljubljani.

(10-7) 6

Dunajska borza.

Dne 28. januarija.

Papirna renta 5%, 16% davka	95 gld. 10 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	94 " 65 "
Zlata renta 4%, davka prosta	111 " 90 "
Papirna renta 5%, davka prosta	103 " 15 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1058 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	309 " 25 "
London, 10 funtov strl.	118 " — "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 38 "
Cesarski cekini	5 " 60 "
Nemških mark 100	57 " 90 "

Dne 27. januarija.

Ogerska zlata renta 4%	108 gld. 10 kr.
Ogerska papirna renta 5%	102 " 85 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	137 " 75 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	149 " 25 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	181 " 75 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 15 "
Zastavna pisma " " 4½%	100 " 50 "
Kreditne srečke, 100 gld.	184 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	63 " 50 "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. 50 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	16 " 85 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	20 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	62 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	57 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	163 " — "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2875 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	94 " — "
Papirni rubelj	1 " 15½ "
Laških lir 100	45 " 70 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile števil. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:

4% gallške propinacijske zadolžnice.

4½% zastavna pisma peštanske ogerske komercijonalne banke.

4½% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

1860. l. promese

cele gld. 14½, petina gld. 4 in 50 kr. kolek.

Glavni dobitek 300.000 gld. av. velj.

Žrebanje dne 1. februvarija.